

Drottning Victoria : Rykten.

Victoria förknippades ryktesvis med fyra olika män: Barnens informator Carl Svedelius (1861-1951), Gustavs adjutant Gustaf von Blixen-Finecke (1857-1909), hennes läkare Axel Munthe (1857-1949). Ytterligare ett rykte handlade om en okänd person. Alla ryktena är förlagda till tiden 1890/91.

- Svedelius var anställd som informator 1890-1896. Statsvetaren Rudolf Kjellén protesterade 1903 ryktet om Svedelius & Victoria som anti-monarkisk propaganda.¹
- von Blixen hjälpte under Egyptenresan 1890/91 Victoria med fotograferingsarbetet. I detta ingick att bära utrustningen och att hålla henne sällskap under mörkrumsarbetet. Särskilt det sista gav upphov till mycket skvaller. Heribert Jansson² skriver i sin biografi att hovmarskalken Malcolm Lilliehöök efter hemkomsten förde skvallret vidare till Gustaf. Margit Fjellman³ hänvisar till två brev: Ett från Gustaf till sin far den 29 augusti 1891 där han nämner saken och att det vore bäst om von Blixen inte följde med på en andra Egyptenresa. Ett från Gustaf till sin mor den 20 december 1892 som hänvisar till allt ”som passerat under hösten” mellan honom och Victoria. Eftersom von Blixen fortsatte som Gustafs adjutant ända fram till 1908 har man att välja mellan två tolkningar: Antingen att von Blixen var oskyldig eller att Gustaf lät honom vara kvar eftersom ett avsked skulle vara ett indirekt erkännande av att något hade hänt.
- Munthe var som sagt Victorias läkare. Första mötet mellan de två var på Capri i maj 1891. Ryktet om ett förhållande tycks ha förelegat från början. Som bevis framfördes att Victoria långa tider bodde i ett hus på Capri inte långt från Munthes eget. Det sagt finns inga vittnesmål och Munthes son trodde efteråt att ett förhållande var otroligt eftersom Victoria och hans mor att döma av deras brevväxling stod på god fot med varandra.⁴ Inte heller Munthes biograf Staffan Tjerneld⁵ tror på något förhållande. Victoria var alltför bevakad för att det skulle vara genomförbart. 2003 refererade Bengt Jangfeldt⁶ några brev från Munthe till Victoria som åtminstone tydde på en själarnas sympati även om det inte ledde fram till någonting. Med tanke på Munthes medicinska bakgrund – gynekologi & psykiatri – är det troligt att han anställdes som hennes ”själsläkare”, inte hennes ”lungläkare”, vilket skulle förklara mycket av närheten mellan de två, och oviljan att berätta om sin roll.
- Det tyska ryktet handlade om att hennes bror Ludwig (1865-1888) inte som uppgetts dog i en hastigt påkommen lunginflammation eller liknande utan att han i själva verket dött i en duell där han försvarade Victorias ära och rykte mot anklagelser för otrohet.⁷

Som vid det här laget borde framgå tolkades under det Oscarianska tidevarvet all informell samvaro mellan könen som ett sexuellt förhållande. Jag hänvisar till ryktena om Oscar I, Karl XV, Oscar II, Gustaf V, o s v & deras påhittade kvinnoaffärer. Det enda som har bevisvärde är att parterna själva erkänner eller att de ertappas *in flagrante delicto*.

¹ Kjellén 1903.

² Jansson 1963: s. 92.

³ Fjellman 1980: ss. 92-94.

⁴ Fjellman 1980: ss. 176-179.

⁵ Tjerneld 1973.

⁶ Jangfeldt 2003: ss. 279-282.

⁷ von Baudissin 1909; Jansson 1963: s. 85.

Referenser

- Baudissin, Wolf von. (1909-01-06.) Aus meiner Dienstzeit. Kieler Neuste Nachrichten, nr 4.
Tillgänglig på <karlheinzeverts.de/Texte/Dienstzeit.htm> (2015-01-01).
- Fjellman, Margit. (1980.) Victoria : Sveriges drottning. Stockholm: Bonniers.
- Jangfeldt, Bengt. (2003.) En osalig ande : berättelsen om Axel Munthe. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Jansson, Heribert. (1963.) Drottning Victoria. Stockholm: Hökerbergs bokförlag.
- Kjellén, Rudolf. (1903.) Stockholmstidningen, okänt datum. I: Grönhammar, Ann & Nordström, Lena. (1986.) Kronprinsessan Victoria 1881-1907. (s. 15.) Stockholm: Livrustkammaren.
- Tjerneld, Staffan. (1973.) Den mystiske dr Munthe : en biografi om herren till San Michele. Stockholm: Bonnier.